מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את 12 הזכויות ואת ארבע המשפחות שלהן
- להבין את הקשר בין זכות לאחריות אישית וחברתית
- לנתח דילמות מהחיים הנוגעות לפרטיות, הבעת דעה ושוויון
- לתרגל ניסוח כללים משותפים לקראת בניית אמנת כיתה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מהי אמנת זכויות הילד – עובדות יסוד

1. ב – 1989
2. ב – 20 בנובמבר
3. ג – עד גיל 18

חלק ב' – פרק 1 • מהי אמנת זכויות הילד – יישום והבנה

1. נובמבר
2. 18

חלק ג' – פרק 1 • מהי אמנת זכויות הילד – חשיבה והסבר

חלק ד' – פרק 2 • ארבע משפחות הזכויות – זיהוי ושינון

1. ג – 4
2. ב – הישרדות ובריאות

חלק ה' – פרק 2 • ארבע משפחות הזכויות – התאמה ויישום

1. נכון – הגנה כוללת ביטחון, פרטיות והגנה מעבודה מזיקה
2. לא נכון – השתתפות עוסקת בהבעת דעה, שוויון, שפה ותרבות

חלק ו' – פרק 2 • ארבע משפחות הזכויות – מיון ודוגמאות מהסיפורים

1. ג (הישרדות ובריאות) – 1
2. א (הגנה) – 2
3. ד (התפתחות) – 3
4. ב (השתתפות) – 4

חלק ז' – פרק 2 • ארבע משפחות הזכויות – השלמה לפי הסיפורים

1. משחק
2. פרטיות

חלק ח' – פרק 3 • זכות מול אחריות – היכרות עם המשפחות

1. א – הישרדות ובריאות
2. א – הגנה

חלק ט' – פרק 3 • זכות מול אחריות – נכון או לא נכון

1. נכון – הזכויות שוות לכל ילד וילדה, ללא תנאי.
2. לא נכון – הזכות לחינוך שייכת למשפחת ההתפתחות.

חלק י' – פרק 3 • זכות מול אחריות – מחברים זכות לאחריות

1. ג (לבקש רשות לפני שמצלמים או משתפים תמונה) – 1
2. ד (לא לפגוע באחרים במילים, במעשים או ברשת) – 2
3. ב (לתת לכל אחד ואחת ללמוד בשקט) – 3
4. א (להקשיב עד הסוף לפני שמגיבים) – 4

חלק י״א – פרק 3 • זכות מול אחריות – השלמת משפטים

1. רשות
2. סוף

חלק י״ב – פרק 4 • דילמות, פרטיות והשמעת קול – הבנת הסיפורים

1. ב – מדרגות ומשטח חול בשביל
2. ב – ריים

חלק י״ג – פרק 4 • דילמות, פרטיות והשמעת קול – יישום והבנה

1. ג (המחברת של סהר שייכת לו בלבד)
2. א (ענבל מספרת למשפחה מה דעתה)
3. ד (אסור לפגוע במילים או ברשת)
4. ב (כל ילד זכאי להגיע לפינת המשחקים)

חלק י״ד – פרק 4 • דילמות, פרטיות והשמעת קול – יישום והבנה

1. הביע דעה
2. פרטיות

חלק ט״ו – פרק 4 • דילמות, פרטיות והשמעת קול – יישום והבנה

חלק ט״ז – פרק 5 • בונים אמנת כיתה – נכון או לא נכון

1. נכון – כך בתהליך בניית אמנת הכיתה – כל קבוצה בוחרת זכות אחת ומנסחת לה כלל.
2. לא נכון – הכללים נכתבים בגוף ראשון רבים, כמו 'אנחנו נקשיב' או 'נ...'.
3. נכון – ההצבעה היא שקובעת – כלל נכנס כשרוב הכיתה מסכימה.

חלק י״ז – פרק 5 • בונים אמנת כיתה – התאמה בין כלל למשפחת זכויות

1. ב (הישרדות ובריאות)
2. א (הגנה)

חלק י״ח – פרק 5 • בונים אמנת כיתה – כתיבה וחשיבה

1. כלל בגוף ראשון רבים הקשור להשתתפות, למשל: נקשיב לכל דעה בכיתה לפני שנגיב.

חלק י״ט – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות

1. א – 20 בנובמבר
2. ב – הגנה
3. א – הזכות לחינוך

חלק כ׳ – חזרה מסכמת – הבעה וחשיבה

1. תשובה אישית: ציון שם הזכות + דוגמה מחיי היום-יום המתאימה למשפחתה (הישרדות, הגנה, התפתחות או השתתפות).
2. נפגעה הזכות לפרטיות כשיואב פתח את המחברת בלי רשות. התיקון: יואב התנצל והחזיר את המחברת, והכיתה הבינה שלכל אחד יש זכות להחליט מה לחשוף.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד/ה מציין/ת זכויות שונות ומשייכ/ת אותן נכון למשפחה המתאימה
- התשובה מראה הבנה שזכות מלווה בפעולה או התחשבות כלפי אחרים, לא רק קבלה פסיבית
- התלמיד/ה מזהה את הערכים המתנגשים בדילמה ומציע/ה פתרון המכבד את שני הצדדים

טיפים להפעלה:

- ניתן לחלק את החוברת לשלושה מפגשים: פרקים 1-2 במפגש ראשון, פרק 3 במפגש שני, פרקים 4-5 במפגש שלישי
- לתלמידים מתקשים אפשר לצמצם את מספר הזכויות הנדרשות לזיהוי ולהתמקד בדוגמאות מהסיפורים בלבד
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף דיון בכתב על מקרה שבו שתי זכויות מתנגשות זו בזו
- מומלץ לסיים כל מפגש בכרטיס יציאה קצר כדי לבדוק הבנה לפני המעבר לפרק הבא

חוברת תרגול – יום זכויות הילד

יום זכויות הילד – כל הזכויות שלי

חט״ב · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מהי אמנת זכויות הילד
2. פרק 2 – ארבע משפחות הזכויות
3. פרק 3 – זכות מול אחריות
4. פרק 4 – דילמות, פרטיות והשמעת קול
5. פרק 5 – בונים אמנת כיתה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – יום זכויות הילד

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תפגשו את 12 הזכויות של כל ילד וילדה, ותתרגלו דרך סיפורים, דילמות ומשימות כתיבה. עבדו לפי סדר הפרקים, ובכל פרק נסו לקשר בין הזכות לחיים האמיתיים שלכם.

בנק מילים: הביע דעה | פרטיות | רשות | נובמבר | 18 | פרטיות | משחק | סוף

1 חלק א' – פרק 1 • מהי אמנת זכויות הילד – עובדות יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו שנה אושרה האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד?

א) 1969 ב) 1989 ג) 1999

2. באיזה תאריך מצוין יום זכויות הילד הבינלאומי?

א) 1 ביוני ב) 20 בנובמבר ג) 10 בדצמבר

3. לפי האמנה, עד איזה גיל נחשב אדם 'ילד'?

א) עד גיל 12 ב) עד גיל 15 ג) עד גיל 18

2 חלק ב' – פרק 1 • מהי אמנת זכויות הילד – יישום והבנה

השלימו את המילה החסרה.

1. ב-20 ב _____ 1989 אושרה האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד

2. לפי האמנה, כל אדם מתחת לגיל _____ נחשב ילד

3 חלק ג' – פרק 1 • מהי אמנת זכויות הילד – חשיבה והסבר

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

4 חלק ד' – פרק 2 • ארבע משפחות הזכויות – זיהוי ושינון

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה משפחות זכויות יש בסך הכול?

(א) 2 (ב) 3 (ג) 4

2. איזו משפחה כוללת את הזכות לאוכל, מים ובית?

(א) הגנה (ב) הישרדות ובריאות (ג) התפתחות

5 חלק ה' – פרק 2 • ארבע משפחות הזכויות – התאמה ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משפחת "הגנה" עוסקת בהגנה על ילדים מפני פגיעה והזנחה.	☐	☐
2	משפחת "השתתפות" עוסקת רק באוכל ובבריאות.	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • ארבע משפחות הזכויות – מיון ודוגמאות מהסיפורים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הזכות לחיים ולבריאות	___	**א.** הגנה
2. הזכות לביטחון ולהגנה מפגיעה	___	**ב.** השתתפות
3. הזכות לחינוך	___	**ג.** הישרדות ובריאות
4. הזכות להביע דעה ולהישמע	___	**ד.** התפתחות

7 חלק ז' – פרק 2 • ארבע משפחות הזכויות – השלמה לפי הסיפורים

השלימו את המילה החסרה.

1. בסיפור על עידו, הדרך לפינת המשחקים לא הייתה נגישה - זו דוגמה לזכות ל _____ ולמנוחה שלא מומשה במלואה

2. כשריים אמרה ליואב להחזיר את המחברת של סהר, היא הגנה על הזכות ל _____

8 חלק ח' – פרק 3 • זכות מול אחריות – היכרות עם המשפחות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לאיזו משפחת זכויות שייכת הזכות לחיים ולבריאות?

(א) הישרדות ובריאות (ב) הגנה (ג) התפתחות

2. לאיזו משפחת זכויות שייכת הזכות לפרטיות?

(א) הגנה (ב) התפתחות (ג) השתתפות

9 חלק ט' – פרק 3 • זכות מול אחריות – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל 12 הזכויות שייכות לכל הילדים, בלי יוצא מן הכלל.	☐	☐
2	הזכות לחינוך שייכת למשפחת ההשתתפות.	☐	☐

10 חלק י' – פרק 3 • זכות מול אחריות – מחברים זכות לאחריות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הזכות לפרטיות	___	**א.** להקשיב עד הסוף לפני שמגיבים
2. הזכות לביטחון ולהגנה מפגיעה	___	**ב.** לתת לכל אחד ואחת ללמוד בשקט
3. הזכות לחינוך	___	**ג.** לבקש רשות לפני שמצלמים או משתפים תמונה

4. הזכות להביע דעה ולהישמע	___	**ד.** לא לפגוע באחרים במילים, במעשים או ברשת

11 חלק י"א – פרק 3 • זכות מול אחריות – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. מי שרוצה לצלם חבר ולשתף תמונה צריך קודם לבקש _____ .

2. הזכות להישמע מחייבת גם אחריות: להקשיב עד ה_____ לפני שמגיבים.

12 חלק י"ב – פרק 4 • דילמות, פרטיות והשמעת קול – הבנת הסיפורים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מנע מעידו להגיע לפינת המשחקים בהפסקה?

(א) הוא פחד מילדים אחרים (ב) מדרגות ומשטח חול בשביל

(ג) המורה אסרה עליו לשחק שם

2. מי עמדה לצד סהר ואמרה ליואב להחזיר את המחברת?

(א) המחנכת (ב) ריים (ג) עליזה

13 חלק י"ג – פרק 4 • דילמות, פרטיות והשמעת קול – יישום והבנה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הזכות לפרטיות	___	**א.** ענבל מספרת למשפחה מה דעתה
2. הזכות להביע דעה ולהישמע	___	**ב.** כל ילד זכאי להגיע לפינת המשחקים
3. הזכות לביטחון ולהגנה מפגיעה	___	**ג.** המחברת של סהר שייכת לו בלבד
4. הזכות לשוויון - בלי אפליה	___	**ד.** אסור לפגוע במילים או ברשת

14 חלק י"ד – פרק 4 • דילמות, פרטיות והשמעת קול – יישום והבנה

השלימו את המילה החסרה.

1. ענבל השתמשה בזכות ל_____ כשסיפרה למשפחה מה היא חושבת.

2. יואב פגע בזכות ה_____ של סהר כשפתח את המחברת בלי רשות.

15 חלק ט"ו – פרק 4 • דילמות, פרטיות והשמעת קול – יישום והבנה

ענו בקצרה.

16 חלק ט"ז – פרק 5 • בונים אמנת כיתה – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל קבוצה בכיתה בוחרת זכות אחת מתוך 12 הזכויות לדון בה.	☐	☐
2	כללי האמנה נכתבים בגוף ראשון יחיד, למשל 'אני אשתוק בשיעור'.	☐	☐
3	כלל נכנס לאמנה כאשר רוב הכיתה מצביע בעדו.	☐	☐

17 חלק י"ז – פרק 5 • בונים אמנת כיתה – התאמה בין כלל למשפחת זכויות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נשתה מים ונאכל ארוחת עשר בנחת	___	**א.** הגנה
2. נבקש רשות לפני שנצלם או נשתף	___	**ב.** הישרדות ובריאות

18 חלק י"ח – פרק 5 • בונים אמנת כיתה – כתיבה וחשיבה

ענו בקצרה.

1. כתבו כלל אחד לאמנת הכיתה בגוף ראשון רבים (שמתחיל ב'נ...'), הקשור לזכות ההשתתפות.

19 חלק י"ט – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. יום זכויות הילד הבינלאומי מצוין ב...

א) 20 בנובמבר ב) 1 ביוני ג) 10 בדצמבר

2. הזכות לפרטיות שייכת למשפחת...

א) הישרדות ובריאות ב) הגנה ג) התפתחות

3. איזו זכות שייכת למשפחת ההתפתחות?

א) הזכות לחינוך ב) הזכות לשם ולזהות ג) הזכות לביטחון ולהגנה

20 חלק כ' – חזרה מסכמת – הבעה וחשיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו זכות אחת מתוך 12 הזכויות, וכתבו דוגמה מהחיים שלכם שמראה איך היא באה לידי ביטוי.

2. בסיפור 'המחברת של סהר' – איזו זכות נפגעה, וכיצד הדבר תוקן בסוף הסיפור?

כרטיס יציאה

אני יודע/ת לפרט לפחות שלוש זכויות מתוך ארבע משפחות הזכויות השונות

אני יכול/ה להסביר בדוגמה אישית מה ההבדל בין זכות לאחריות

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀